

Ontwerpmotivering van de Raad: Standpunt (EU) nr. 14/2015 van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van maatregelen betreffende openinternettoegang en tot wijziging van Richtlijn 2002/22/EG van het Europees Parlement en de Raad inzake de universele dienst en gebruikersrechten met betrekking tot elektronische communicatienetwerken en -diensten en Verordening (EU) nr. 531/2012 van het Europees Parlement en de Raad betreffende roaming op openbare mobiele communicatienetwerken binnen de Unie

(2015/C 365/02)

I. INLEIDING

1. De Commissie heeft haar voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van maatregelen inzake de Europese interne markt voor elektronische communicatie en om een connectief continent tot stand te brengen (TSM-voorstel), dat artikel 114 VWEU als rechtsgrondslag heeft, op 11 september 2013 goedgekeurd. De belangrijkste elementen van het TSM-voorstel omvatten bepalingen over één EU-machtiging voor aanbieders van elektronische communicatie, Europese inbreng (waaronder coördinatie van het gebruik van radiospectrum en de Europese virtuele toegangsproducten), geharmoniseerde rechten van eindgebruikers, netneutraliteit, de bevoegdheden van nationale regelgevende instanties, roaming en het Berec.
2. Het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft op 21 januari 2014 advies uitgebracht, en het Comité van de Regio's op 30-31 januari 2014.
3. Het Europees Parlement heeft op 3 april 2014 in eerste lezing over zijn wetgevingsresolutie gestemd⁽¹⁾ en heeft 233 amendementen aangenomen. De meeste elementen van het TSM-voorstel zijn overgenomen. Het Europees Parlement heeft de roamingbepalingen gewijzigd met het oog op de afschaffing van roamingtoeslagen onder voorbehoud van een „redelijkgebruikclausule” uiterlijk in december 2015. De bepalingen inzake netneutraliteit zijn gewijzigd, met name om daarin een definitie van netneutraliteit op te nemen en ter beperking van de mogelijkheid voor exploitanten om gespecialiseerde diensten te leveren door te eisen dat de capaciteit van het netwerk groot genoeg is om deze bovenop de internettoegangsdiensten te kunnen verlenen. Geharmoniseerde Europese wholesalebreedbandtoegangsproducten zijn niet overgenomen en de vorm van de consumentenbeschermingselementen werd gewijzigd.

De Raad en het Europees Parlement zijn onderhandelingen aangegaan om spoedig tot een akkoord in tweede lezing te komen. De intensieve bespreking van het TSM-voorstel heeft geleid tot een afspraak om de discussie op twee kernkwesties toe te spitsen: roaming en netneutraliteit, met inbegrip van de met elk van deze kwesties samenhangende consumentenrechten. De bepalingen over één EU-machtiging, Europese inputs (met inbegrip van de coördinatie van radiospectrum en Europese virtuele toegangsproducten) en het Berec werden niet overgenomen.

4. De onderhandelingen werden op 30 juni 2015 met succes afgerond toen het Europees Parlement en de Raad een voorlopig akkoord over een compromistekst bereikten.
5. Op 8 juli 2015 heeft het Comité van permanente vertegenwoordigers de compromistekst bevestigd van het TSM-voorstel, zoals die door de twee instellingen is overeengekomen.
6. De voorzitter van de Commissie ITRE van het Europees Parlement heeft op 16 juli 2015 in een brief aan het voorzitterschap laten weten dat hij en de rapporteur, indien de Raad diens aldus overeengekomen standpunt, na bijwerking door de juristen-vertalers, formeel aan het Europees Parlement doet toekomen, de plenaire vergadering zullen aanbevelen om het standpunt van de Raad tijdens de tweede lezing door het Parlement zonder amendementen te aanvaarden.

II. DOELSTELLING

7. Uit het resultaat van de onderhandelingen vloeit voort dat bij deze verordening gemeenschappelijke regels worden vastgesteld om de gelijke en niet-discriminerende behandeling van het verkeer bij het verlenen van internettoegangsdiensten te garanderen en de rechten van eindgebruikers te waarborgen.
8. Op het gebied van roaming wordt bij deze verordening een nieuw mechanisme voor retailprijsstelling ingesteld voor roamingdiensten die in de gehele Unie gereguleerd worden, dit om een einde te maken aan de retailroamingtoeslagen zonder de binnenlandse en bezochte markten te verstoren.

⁽¹⁾ Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 3 april 2014 betreffende het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van maatregelen inzake de Europese interne markt voor elektronische communicatie en om een connectief continent tot stand te brengen, alsmede tot wijziging van Richtlijnen 2002/20/EG, 2002/21/EG en 2002/22/EG en Verordeningen (EG) nr. 1211/2009 en (EU) nr. 531/2012 (COM(2013)0627 — C7-0267/2013-2013/0309(COD)).

III. ANALYSE VAN HET STANDPUNT VAN DE RAAD IN EERSTE LEZING

A. Algemeen

9. Na de stemming in de plenaire vergadering hebben het Europees Parlement en de Raad onderhandelingen gevoerd met als doel een akkoord in tweede lezing te sluiten op basis van een standpunt van de Raad in eerste lezing dat het Parlement als zodanig zou kunnen goedkeuren. De tekst van het standpunt van de Raad in eerste lezing is een volledige weerspiegeling van het tussen de medewetgevers bereikte compromis.

B. Belangrijkste punten

10. De belangrijkste elementen van het met het Europees Parlement bereikte compromis worden hieronder toegelicht:

a. Roaming

11. Overeenkomstig het compromis worden de retailroamingtoeslagen in de Europese Unie per 15 juni 2017 afgeschaft. Het compromis vermeldt echter twee situaties waarin de toepassing van toeslagen nog steeds is toegestaan, gebonden aan specifieke criteria.

12. In de eerste plaats kunnen roamingaanbieders een „redelijkgebruikclausule” toepassen ter voorkoming van afwijkend gebruik of misbruik van gereguleerde retailroamingdiensten. Zodra het beleid inzake redelijk gebruik is overschreden, kan een extra heffing worden toegepast. De heffing kan niet hoger zijn dan de maximale wholesaletarieven. De gedetailleerde voorschriften voor de toepassing van een beleid inzake redelijk gebruik zullen uiterlijk op 15 december 2016 door de Commissie in een uitvoeringshandeling worden vastgesteld.

13. In de tweede plaats kunnen roamingaanbieders ter waarborging van de houdbaarheid van het binnenlands tariefmodel, in specifieke en uitzonderlijke omstandigheden, wanneer zij niet de totale kosten voor het leveren van gereguleerde roamingdiensten uit de totale inkomsten van het aanbieden van deze diensten kunnen terugverdienen, onder voorbehoud van de goedkeuring door de nationale regelgevende instantie, een toeslag aanrekenen. Die toeslag wordt uitsluitend toegepast voor zover dit nodig is om die kosten te dekken.

14. De afschaffing van de roamingtoeslagen op 15 juni 2017 wordt onderworpen aan de vaststelling tegen die datum van een wetgevingsvoorstel tot wijziging van de maximale wholesaletarieven die momenteel worden gereguleerd in Verordening (EU) nr. 531/2012 of dat een andere oplossing biedt voor het aanpakken van problemen die zijn geconstateerd op wholesaleniveau. Alvorens een dergelijk wetgevingsvoorstel in te dienen, moet de Commissie een evaluatie verrichten van de wholesaleroamingmarkt, teneinde de maatregelen te beoordelen die noodzakelijk zijn om de retailroamingtoeslagen te kunnen afschaffen.

15. Om te zorgen voor een vlotte overgang naar de afschaffing van roamingtoeslagen, voorziet het compromis in een overgangsperiode die begint op 30 april 2016. Vanaf die datum zullen de roamingtoeslagen aanzienlijk worden verlaagd. De maximale toeslag zal dan worden beperkt tot de huidige maximale wholesaletarieven zoals vastgesteld in Verordening (EU) nr. 531/2012. Voor ontvangen oproepen zal de maximumtoeslag het gewogen gemiddelde van de in de hele EU gehanteerde maximale afgiftetarieven voor mobiele telefonie zijn, die uiterlijk eind 2015 door de Commissie moet worden bepaald middels een uitvoeringshandeling.

b. Netneutraliteit

16. In het kader van de nieuwe EU-brede regels tot waarborging van gelijke en niet-discriminerende behandeling van het verkeer bij het verlenen van internettoegangsdiensten, moeten aanbieders alle verkeer bij het verlenen van internettoegangsdiensten gelijk behandelen, zonder enige vorm van discriminatie, beperking of inmenging en ongeacht de afzender en ontvanger, de inhoud waartoe toegang wordt verleend of die wordt gedeeld, en de gebruikte toepassingen of diensten. Zij mogen redelijke verkeersbeheersmaatregelen gebruiken, maar die maatregelen dienen transparant, niet-discriminerend en evenredig te zijn en niet te berusten op commerciële overwegingen. Verkeersbeheersmaatregelen houden niet in dat de specifieke inhoud wordt gecontroleerd, en zij worden niet langer dan nodig aangehouden. Maatregelen die verder gaan dan dit redelijk verkeersbeheer (bijvoorbeeld het blokkeren of afknijpen) zullen worden verboden, met uitzondering van een beperkt aantal gevallen die zijn gedefinieerd in de verordening.

17. Overeenkomsten inzake diensten waarvoor een specifiek niveau van kwaliteit vereist is, zullen worden toegestaan, op voorwaarde dat die diensten niet worden aangeboden of niet bruikbaar zijn als vervanging voor internettoegangsdiensten en zij niet ten koste gaan van de beschikbaarheid of de algemene kwaliteit van internettoegangsdiensten voor eindgebruikers.

c. Rechten van eindgebruikers

18. De bepalingen betreffende het waarborgen van openinternettoegang en roaming worden aangevuld met bepalingen over eindgebruikers, die deze met name in staat stellen weloverwogen keuzes te maken. Zo moeten bijvoorbeeld, met betrekking tot netneutraliteit, aanbieders van internettoegangsdiensten op duidelijke wijze de eindgebruikers informeren over de wijze waarop het verkeersbeheer en eventuele andere diensten dan diensten voor internettoegang gevolgen kunnen hebben voor de kwaliteit van de internettoegangsdienst. Aanbieders moeten eindgebruikers ook informatie verstrekken over de gewoonlijk beschikbare snelheid en de rechtsmiddelen in geval van niet-naleving.
19. Op het gebied van roaming stelt de verordening, teneinde de rechten van roamende klanten te versterken, eisen vast inzake transparantie over de specifieke tarief- en volumevoorwaarden die van toepassing zullen zijn wanneer de roamingtoeslagen zijn afgeschaft. Klanten zullen met name moeten worden ingelicht over het toepasselijk beleid inzake redelijk gebruik of wanneer de maximale gebruiksvolumes zijn bereikt.

IV. CONCLUSIE

Het standpunt van de Raad is een volledige weerspiegeling van het compromis dat is bereikt in de onderhandelingen tussen het Europees Parlement en de Raad, met de goedkeuring van de Commissie. Dit compromis is bevestigd in de brief van 16 juli 2015 van de voorzitter van de Commissie ITRE aan de voorzitter van het Comité van permanente vertegenwoordigers.
